

Studieplan för forskarutbildning i ämnesdidaktik med inriktningar

Studieplanen är fastställd 2009-04-27 av Utbildningsvetenskapliga fakultetsnämnden. Forskarutbildning ges i den omfattning tillgängliga resurser medger.

1. Utbildningens mål

Utbildningens mål är att utveckla de kunskaper och färdigheter samt den kritiska förmåga som erfordras för att självständigt kunna planlägga, genomföra och muntligt och skriftligt redovisa vetenskapliga studier av lärandets och undervisningens betingelser, processer och resultat. Utbildningen skall ge kunskaper i utbildningsvetenskaplig teori och forskningsmetodik och ge fördjupade insikter inom vald ämnesdidaktisk inriktning. Ytterligare ett mål är att utbildningen skall ge förutsättningar för att bidra till professionell utveckling av läraryrket och forskningsområdet ämnesdidaktik.

2. Behörighetsvillkor och förkunskapskrav

Behörig att antas till forskarutbildning är den som uppfyller villkor för grundläggande och särskild behörighet och som i övrigt besitter nödvändig förmåga att fullfölja utbildningen.

Grundläggande behörighet har den som har avlagt examen på avancerad nivå, eller fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå. Behörig är även den som på annat sätt inom eller utom landet förvärvat motsvarande kunskaper.

Den som före den 1 juli 2007 uppfyller tidigare krav på grundläggande behörighet, dvs. minst 120 poäng högskoleutbildning eller motsvarande utländsk utbildning, har grundläggande behörighet fram till utgången av juni 2015.

För särskild behörighet krävs ettdera av följande alternativ:

- A. Läraryrksutbildning för undervisning inom grundskolan, gymnasieskolan eller vuxenutbildningen. Utbildningen skall innehålla eller kompletteras upp till minst avancerad nivå, eller motsvarande, i ett för forskarutbildning i ämnesdidaktik, relevant ämne (t ex ett undervisningsämne inom nämnda skolformer).
- B. Minst 90 högskolepoäng inom ett relevant ämnesdidaktiskt kunskapsområde, förvärvade genom kurser på grund- och avancerad nivå.

3. Urval bland behöriga sökande

Grunden för urval bland behöriga sökande till forskarutbildningen är förmågan att tillgodogöra sig sådan utbildning. Kvalitet i uppsats/examensarbete från kandidat-/magister-/masterexamen (eller motsvarande dokument) tillmäts därvid stor betydelse. Erfarenheter av praktiskt yrkesarbete med pedagogisk inriktning efter grundläggande högskoleutbildning är meriterande. Studiernas finansiering och institutionens möjligheter att erbjuda tillfredsställande handledning och resurser i övrigt har också betydelse.

4. Innehåll och uppläggning

Utbildningen omfattar för doktorsexamen 240 högskolepoäng motsvarande fyra års heltidsstudier och består av en kursdel om 100 högskolepoäng och en avhandlingsdel om 140 hög-

skolepoäng. Filosofie licentiatexamen kan avläggas efter 2 års heltidsstudier och skall innehålla en kursdel om 55 högskolepoäng och ett uppsatsarbete om 65 högskolepoäng.

För varje doktorand skall fastställas en individuell studieplan, som utvecklats i samråd mellan handledare och doktorand. Den individuella studieplanen, som årligen uppdateras, skall innehålla en plan över doktorandens forskarutbildning avseende innehåll, tidsåtgång och finansiering samt vad som i övrigt beskrivs i Doktorandregler vid GU/UFN och som behövs för att utbildningen skall kunna bedrivas effektivt och med hög kvalitet.

4.1 Kurser

Kursdelen består av såväl obligatoriska, som valbara kurser.

Den obligatoriska kursdelen omfattar Introduktionskurs, 10 högskolepoäng, Metodologi, 15 högskolepoäng och Ämnesdidaktikens vetenskapliga bas I och II, totalt 15 högskolepoäng. Dessa kurser skall i normalfallet genomföras på halvfart under de första tre terminerna.

Ytterligare minst 10 högskolepoäng skall behandla vetenskapliga metoder.

Återstående 50 högskolepoäng kan väljas fritt som doktorandkurser inom fakulteten eller vid andra fakulteter/institutioner, individuella litteraturkurser eller genomförande av vetenskapliga mindre arbeten som inte ingår i avhandlingsarbetet.

För licentiatexamen krävs de obligatoriska kurserna om 40 högskolepoäng samt valfri kurser om 15 högskolepoäng.

4.2 Avhandling och uppsats

Den studerande skall för *doktorsexamen* utarbeta en avhandling baserad på ett självständigt vetenskapligt arbete. Ämnet för avhandlingen väljs i samråd med handledare i samband med antagning eller så tidigt som möjligt därefter. Avhandlingen kan utformas som ett sammanhängande verk (monografiavhandling) eller som sammanläggning av vetenskapliga artiklar, uppsatser eller rapporter med en integrerande och diskuterande inramning (sammanläggningsavhandling). Avhandlingen kan skrivas på svenska (norska och danska) eller engelska.

Avhandlingsarbetet skall behandlas på allmänt seminarium vid tre tillfällen, planeringsseminarium, mittseminarium och slutseminarium.

Om avhandlingen eller delar därav författas tillsammans med andra måste examinandens insats kunna särskiljas.

Avhandlingen försvaras vid offentlig disputation och bedöms av en betygsnämnd med något av betygen underkänd eller godkänd. Vid betygssättningen tas hänsyn till såväl innehållet i som försvaret av avhandlingen.

För *licentiatexamen* skall en uppsats eller artiklar utarbetas enligt samma kriterier som för doktorsavhandling.

Arbetet skall behandlas vid allmänt planeringsseminarium.

Licentiatuppsats alternativt artiklar skall behandlas vid ett seminarium och betygsättas av examinator med något av betygen underkänd eller godkänd.

4.3 Övrigt

Examination av kurser omfattar såväl litteratur som meddelad undervisning och kan utformas som muntliga eller skriftliga prov och/eller arbetsuppgifter som genomförs individuellt eller i grupp. Kunskapsprov och uppgifter bedöms av utsedd examinator och ges något av betygen underkänd eller godkänd.

Ett ytterligare krav är att doktoranden under hela sin studietid skall delta aktivt i konferenser och seminarieverksamhet inom och utom fakulteten.

5. Övergångsbestämmelser

Den som påbörjat forskarstudier enligt tidigare gällande studieplan bör i samråd med handledare och studierektor bestämma hur studierna skall anpassas till föreliggande plan.